

## МУСОБАҚА ШАРОИТИДА БУРЧАК ЎЙИНЧИЛАРИНИНГ ХУЖУМДАГИ ТЕХНИК – ТАКТИК ҲАРАКАТЛАРИНИ ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ ВА БАҲОЛАШ

**Балтабаева Нигора Бахтиёровна**

Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университети  
Гандбол, регби назарияси ва услубияти кафедраси ўқитувчиси  
Тел: +998332283030  
[nigorabaltabaeva@bk.ru](mailto:nigorabaltabaeva@bk.ru)

### **Аннотация**

Ушбу мақолада бурчак ўйинчиларининг ҳужумдаги техник – тактик ҳаракатларини мусобақа шароитида таҳлил ишлари олиб борилган ҳамда олинган натижалар жадваллар ососида атрофлича ёритиб берилган.

### **Калит сўзлар:**

техник – тактик ҳаракатлар, ўқув-машулот, мусобақа шароити.

### **Аннотация**

В данной статье анализируются технико-тактические действия угловых игроков в атаке в соревновании, а результаты подробно представлены на основе таблиц.

### **Ключевые слова:**

технико-тактические действия, тренировка, условия соревнований.

### **Annotation**

This article analyzes the technical and tactical actions of the corner players in the attack in the competition, and the results are presented in detail on the basis of tables.

### **Key words:**

Technical and tactical actions, training, competition conditions.

**Мавзунинг долзарблиги:** Республикамизда истеъдодли ва салоҳиятли гандболчиларни танлаш ва тайёрлашнинг самарали тизимини яратиш, миллий терма жамоалар ва профессионал гандбол клублари учун сифатли спорт заҳирасини шакллантириш муҳим аҳамият касб этади

**Ишнинг мақсади;** Гандбол соҳасидаги ўқув машғулотини ривожлантириш ва юкламаларини тақсимлаш иш ҳужатлари билан танишиш ва шулар асосида бурчак бўйлаб ўйнайдиган ўйинчиларни, техник-тактик фаолиятини таҳлил қилиш, олинган натижалар орқали Ўзбекистон Давлат Жисмоний тарбия ва спорт университетининг гандбол бўйича „СКУФ“ жамосининг ўқув-машулот ва мусобақа фаолиятидаги ҳужумдаги техник-тактик ҳаракатларига олинган тажрибаларга асосланиб ўқув- машғулотида ўзгартиришлар киритиш [1,2]

Биз олдимизга қўйилган мақсад ва вазифаларини амалга ошириш учун 2019-йил Ўзбекистон миллий чемпионати III-турида, „СКУФ“ жамоаси бурчак ўйинчиларининг ҳужумдаги техник-тактик ҳаракатларини ўрганиб чиқдик ҳамда самарадорлигини назорат қилдик, солиштириш мақсадида ушбу турда иштирок этган, қайд этилган Тошкент вилоятининг „ОТМК“, Андижоннинг „Андижон ОЗК“, Қорақалпоғистоннинг „Нукус“, Наманганнинг „Наманган“, Тошкентнинг „ЎЗМУ“ жамоаларининг бурчак ўйинчиларини ҳужум техник тактик ҳаракатлари назорат қилинди ва натижалар куйидаги жадвалда акс эттирилган.(1-жадвал).

Ўзбекистон чемпионати олий лига жамоаларида ўйнайдиган бурчак ўйинчиларининг ҳужумдаги техник-тактик ҳаракатлари таҳлили.  
(тадқиқотдан олдин).

1-жадвал.

| №   | Бурчак ўйинчилар и    | Техник-тактик ҳаракатлар |     |     |              |     |     |            |     |     |          |     |     |              |     |     | Самарадорлиги |     |     |                      |
|-----|-----------------------|--------------------------|-----|-----|--------------|-----|-----|------------|-----|-----|----------|-----|-----|--------------|-----|-----|---------------|-----|-----|----------------------|
|     |                       | Тўпни илиш               |     |     | Тўпни узатиш |     |     | Алдаб ўтиш |     |     | Тўп отиш |     |     | Тўпсиз ўйнаш |     |     | Жами          |     |     | Умумий самарадорлиги |
|     | Бажарилган ҳаракатлар | убҳ                      | абҳ | нбҳ | убҳ          | абҳ | нбҳ | убҳ        | абҳ | нбҳ | убҳ      | абҳ | нбҳ | убҳ          | абҳ | нбҳ | убҳ           | абҳ | нбҳ |                      |
| 1.  | Носиров М (СКУФ)      | 48                       | 41  | 7   | 47           | 43  | 4   | 14         | 8   | 6   | 12       | 5   | 7   | 7            | 3   | 4   | 128           | 100 | 28  | 78,1                 |
| 2.  | Тожибоев Ф (СКУФ)     | 45                       | 36  | 9   | 40           | 33  | 7   | 12         | 5   | 7   | 10       | 4   | 6   | 5            | 3   | 2   | 112           | 81  | 31  | 72,3                 |
| 3.  | Захаров А (ИБЎСМ)     | 51                       | 44  | 6   | 49           | 46  | 3   | 16         | 9   | 7   | 13       | 6   | 7   | 9            | 5   | 4   | 138           | 110 | 27  | 79,7                 |
| 4.  | Домрачев В (ИБЎСМ)    | 47                       | 43  | 4   | 50           | 44  | 6   | 13         | 7   | 6   | 15       | 8   | 7   | 8            | 4   | 4   | 133           | 106 | 27  | 79,6                 |
| 5.  | Хусанбоев Д (АГМК)    | 52                       | 46  | 6   | 54           | 47  | 7   | 12         | 8   | 4   | 13       | 9   | 4   | 9            | 7   | 2   | 140           | 117 | 23  | 83,5                 |
| 6.  | Антропов В (АГМК)     | 49                       | 44  | 5   | 51           | 46  | 5   | 10         | 6   | 4   | 11       | 6   | 5   | 7            | 4   | 3   | 128           | 106 | 22  | 82,8                 |
| 7.  | Турсунов О (Андижон)  | 48                       | 42  | 6   | 50           | 46  | 4   | 12         | 7   | 5   | 12       | 7   | 5   | 6            | 3   | 3   | 128           | 105 | 23  | 82,0                 |
| 8.  | Тоҳиров Ш (Андижон)   | 45                       | 38  | 7   | 41           | 35  | 6   | 9          | 4   | 5   | 10       | 4   | 6   | 7            | 3   | 4   | 112           | 84  | 28  | 75,0                 |
| 9.  | Ахмедов Ф (Наманган)  | 43                       | 35  | 8   | 44           | 36  | 8   | 8          | 3   | 5   | 9        | 4   | 5   | 8            | 3   | 5   | 112           | 81  | 31  | 72,3                 |
| 10. | Турсунов Н (Наманган) | 40                       | 33  | 13  | 40           | 31  | 11  | 7          | 3   | 4   | 8        | 3   | 5   | 7            | 3   | 4   | 102           | 73  | 29  | 71,5                 |
| 11. | Шарофлов А (Нукус)    | 42                       | 31  | 11  | 41           | 29  | 12  | 8          | 4   | 4   | 9        | 4   | 5   | 8            | 4   | 4   | 108           | 72  | 36  | 66,6                 |
| 12. | Азирбоев Ж (Нукус)    | 39                       | 27  | 12  | 38           | 28  | 10  | 9          | 6   | 3   | 10       | 6   | 4   | 8            | 3   | 5   | 104           | 70  | 34  | 67,3                 |

**Изоҳ:** Самарадорлиги % ҳисобида кўрсатилган.

**Ўзбекистон чемпионати олий лига жамоаларида ўйнайдиган бурчак ўйинчиларининг хужумдаги техник-тактик ҳаракатлари таҳлили.  
(тадқиқотдан кейин).  
2-жадвал.**

| №   | Бурчак ўйинчилар и    | Техник-тактик ҳаракатлар |     |     |              |     |     |            |     |     |          |     |     |              |     |     | Самарадорлиги |     |     |                      |
|-----|-----------------------|--------------------------|-----|-----|--------------|-----|-----|------------|-----|-----|----------|-----|-----|--------------|-----|-----|---------------|-----|-----|----------------------|
|     |                       | Тўпни илиш               |     |     | Тўпни узатиш |     |     | Алдаб ўтиш |     |     | Тўп отиш |     |     | Тўпсиз ўйнаш |     |     | Жами          |     |     | Умумий самарадорлиги |
|     | Бажарилган ҳаракатлар | убх                      | абх | нбх | убх          | абх | нбх | убх        | абх | нбх | убх      | абх | нбх | убх          | абх | нбх | убх           | абх | нбх |                      |
| 1.  | Носиров М (СКУФ)      | 51                       | 45  | 6   | 49           | 46  | 3   | 15         | 8   | 7   | 14       | 7   | 7   | 8            | 4   | 4   | 137           | 110 | 27  | 80,2                 |
| 2.  | Тожибоев Ф (СКУФ)     | 48                       | 40  | 8   | 42           | 36  | 6   | 13         | 6   | 7   | 13       | 7   | 6   | 7            | 3   | 4   | 123           | 92  | 31  | 74,7                 |
| 3.  | Захаров А (ИБЎСМ)     | 54                       | 45  | 9   | 53           | 44  | 9   | 11         | 7   | 4   | 12       | 8   | 4   | 9            | 6   | 3   | 139           | 110 | 29  | 79,1                 |
| 4.  | Домрачев В (ИБЎСМ)    | 49                       | 42  | 7   | 50           | 44  | 6   | 10         | 5   | 5   | 10       | 5   | 5   | 7            | 3   | 4   | 126           | 99  | 27  | 78,5                 |
| 5.  | Хусанбоев Д (АГМК)    | 46                       | 39  | 7   | 49           | 46  | 3   | 12         | 5   | 7   | 11       | 6   | 5   | 6            | 2   | 4   | 124           | 98  | 26  | 79,0                 |
| 6.  | Антропов В (АГМК)     | 43                       | 36  | 7   | 40           | 34  | 6   | 9          | 4   | 5   | 10       | 4   | 6   | 7            | 3   | 4   | 109           | 81  | 28  | 74,3                 |
| 7.  | Турсунов О (Андижон)  | 44                       | 35  | 9   | 40           | 33  | 7   | 8          | 3   | 5   | 9        | 4   | 5   | 8            | 3   | 5   | 109           | 78  | 31  | 71,2                 |
| 8.  | Тоҳиров Ш (Андижон)   | 41                       | 34  | 7   | 45           | 35  | 10  | 7          | 3   | 4   | 8        | 3   | 5   | 7            | 3   | 4   | 108           | 78  | 30  | 72,2                 |
| 9.  | Ахмедов Ф (Наманган)  | 45                       | 33  | 12  | 41           | 30  | 10  | 8          | 5   | 3   | 11       | 5   | 6   | 8            | 4   | 4   | 113           | 77  | 36  | 68,1                 |
| 10. | Турсунов Н (Наманган) | 38                       | 28  | 10  | 36           | 29  | 7   | 9          | 4   | 5   | 10       | 4   | 6   | 7            | 4   | 3   | 100           | 69  | 31  | 69,0                 |

**Изоҳ:** Самарадорлиги % ҳисобида кўрсатилган.

## **Хулоса.**

Илғор гандбол жамоаларнинг ўйинлари кузатилганда химоядан хужум ҳаракатларига ўтишда айниқса тез босиб ўтишда тўп узатишдан кенг фойдаланди. Бизни тадқиқотимизнинг контингенти бўлган “СКИФ” жамоасининг икки нафар бурчак ўйинчисининг хужумдаги техник тактик ҳаракатларининг самарадорлиги тадқиқ қилинди. Ушбу тадқиқот давомида бурчак ўйинчиларининг техник-тактик ҳаракатларини такомиллаштиришга оид машқлар мажмуасишлаб чиқилди ва 6 ой давомида бурчак ўйинчиларида қўлланилди, тадқиқот сўнгида гандболчиларнинг хужумдаги техник-тактик ҳаракатлари назорат қилинди. Тадқиқот натижаларига кўра “СКИФ” жамоаси бурчак ўйинчиларининг хужумдаги техник-тактик ҳаракатларининг самарадорлиги тадқиқотдан олдин М.Носировда 78,1 %, Ф.Тожибоевда 72,3 % ни ташкил этган бўлса, бу кўрсаткич тадқиқотдан кейин М.Носировда 80,2 %, самарадорликнинг ўсиши 2,1 % ни ташкил этди. Ушбу кўрсаткич Ф.Тожибоевда тадқиқотдан кейин 74,7 % ни, самарадорликнинг ўсиши 2,4 % ни ташкил этганлигини кузатдик.

## **Фойдаланилган Адабиётлар Рўйхати.**

1. Павлов Ш.К., Абдурахманов Ф.А. “Подготовка гандболистов”. Тошкент УзГИФК. 2006 г.
2. Игнатъева В.Я., Портнов Ю.М. “Гандбол”. Учебник для физ вузов. М. ФОН. 1996г.
3. Игнатъева В.Я. Многолетняя подготовка гандболистов в детского-юношеских спортивных школах: метод. Пособие / - М.: Сов. спорт, 2004 г.
4. Шеставков М.П. Гандбол: Тактическая подготовка-М. Академия 2001 йил.